

	Tárgyak: Orion 115 A (Néprádió) rádióvevő-készülék
	Intézmény: Postamúzeum Benczúr utca 27. 1068 Budapest +36 1 296 6838
	Gyűjtemények: Rádiótörténeti gyűjtemény (T17)
	Leltári szám: POM_T17_84.25.0.

Leírás

A készülék egyszerű, praktikus felépítésű, 3+1 csöves szuperrendszerű hálózati vevőkészülék. A középhullámú tartományban a Kossuth, a Petőfi, valamint egy helyi körzeti adás vételére alkalmas. Ennél olcsóbb készüléket az akkori alkatrészekből nem igen lehetett kihozni. Ára egységesen: 380-Ft volt. Ez a kedvező ár csak úgy volt elérhető, hogy a néprádiót gyártó vállalatok jelentős állami támogatásban részesültek a legyártott rádiók számától függően. 7 év alatt az Orion néprádiókból több, mint 500.000 darab készült el, ez volt a legnagyobb magyarországi széria. Sok rádió a mai napig működőképes az eredeti alkatrészekkel, ha egy kicsit "brummos" is a vétel. Korábban már az Orion készített hasonló felépítésű néprádiót, univerzális táplálással, ezek voltak a 313-as jelölésű készülékek, a 313B jelű a telepes változata. Ezek a készülékek többségében alumínium házban voltak, a szigetelés meghibásodása során, vagy szakszerűtlen javítás következtében a fázis a dobozra kerülhetett, és így életveszélyessé válhatott a készülék. A gyártásukat megszüntették és elkezdődött a fadobozos néprádiók gyártása, amely kapcsolástechnikailag és mechanikai szerelését illetően szinte megegyezett, kivéve az egyenirányító csövet, amely az Orion 313-ban PY22 volt, de 115A-nál UY1N-re változtatták. Talán egy kisebb szériát gyárthattak a fadobozos kivitelből is, mert a gyűjteményben van egy fadobozos Orion 313-as készülék. Látszólag eredetinek tűnik, sajnos éveken át egy vizes pincében tárolták, és emiatt nincsen bemutatható állapotban. A készülékeket az első években 2 forgatógombbal gyártották, majd áttértek a három forgatógombos rádiók gyártására. A középső gombbal egy hangológyűrű forgatható el, amellyel a Kossuth oszcillátor tekercsének induktivitása megváltoztatható. A többi tekercs párhuzamosan kapcsolódik ehhez, így mind a három vételi frekvencia kis mértékben hangolhatóvá válik. Ez a megoldás nagyon hasznosnak bizonyult azoknál a készülékeknél, amelyeknél a körzeti adó tekercseit egy rövidhullámú frekvenciára hangolták át, mert lehetővé tette az adóállomásra történő pontos ráállást (Szabad Európa rádió). Ezeket a néprádiókat egykor mindenki ismerte, sohasem tudták kielégíteni a vásárlási igényeket, valószínű a kedvező ára miatt, amelyhez még kedvező 6-12 havi részletvásárlási lehetőséget is kaptak a vásárlók. Gyártottak kétgombos, háromgombos, világos színű, sötétbarna színű készüléket. Ezekben belül is voltak kisebb eltérések a díszítésüket illetően. Ezek a néprádiók az akkori időszak jellegzetes szimbólumaivá váltak. Az Orion gyártmánykatalógus alapján

az Orion 115A-nak két változat ismert, az XA 241 A (1952) és az XA 241 B-B (1955). A csövezés tekintetében megegyeztek, egy kondenzátor értékét változtatták meg és a hangológyűrű került beépítésre. Gyártásukat az Orion 1957-ben fejezte be. Olyan jó konstrukciónak bizonyult, hogy később ugyanezzel a kapcsolással készítették el az Orion 130-as rádiót csak KH-ra, majd az Orion 140-et KH és RH sávra, egy kettős forgókondenzátorral tették folyamatos hangolásúvá. A 313-as típusú néprádió továbbfejlesztett, csak váltóáramú hálózathoz csatlakoztatható változata. A készülék 3+1 elektroncsővel működő nem teljes szupervevő. A keverőfokozatban UCH 21-es, kf erősítőjében UF 21,a demodulátorban és a hangfrekvenciás erősítőjében UBL 21-es elektroncső található. Az UY 1 N egyenirányító cső az anódfeszültséget állítja elő. A készülék u.n. féluniverzális megoldású, azaz az anódfeszültséget közvetlenül a hálózathoz nyeri. Az állomások beállítása 3 állású fokozatkapcsolóval történik. E vevők érzékenysége jóval kedvezőbb, kezelése egyszerűbb, mint a korábbi egyenes rendszerű 1+1, vagy 2+1 csöves népradióké. Kapcsolási rajza megtalálható a megadott irodalomban. A készülék gyári száma: 170405

Alapadatok

Anyag/ Technika:

Fa,fém,réz / ipari sorozatgyártás

Méretetek:

HxSzxM: 300x170x240 mm

Események

Készítés	mikor	1950
	ki	Orion (magyar vállalat)
	hol	Magyarország

Kulcsszavak

- Orion Rádió (Budapest)
- elektroncsövek
- rádiózás

Szakirodalom

- Kádár, Géza (1957): Rádiókészülékek kapcsolásai. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 282